

**FINA,
LA MEVA VIDA**
Fina Roca Cardús

LA MÀQUINA DEL TEMPS

*A totes les persones
que m'heu estimat de veritat.*

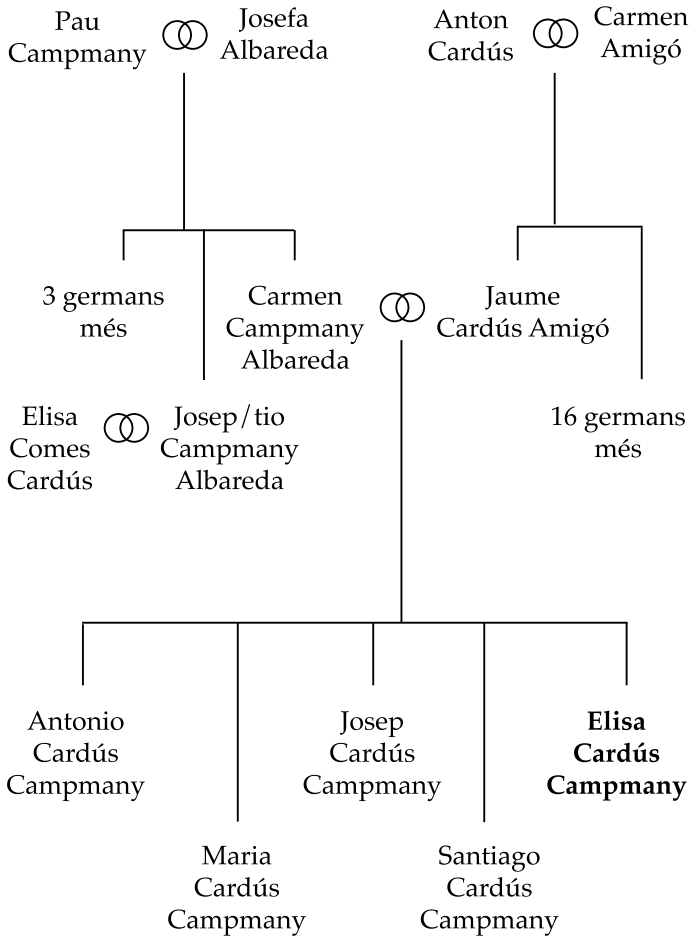
HISTÒRIES DELS AVANTPASSATS

Per part de mare, el meu besavi era l'Anton Cardús, originari de La Pobla de Claramunt. Allà va obrir la primera fàbrica de paper d'estrassa de Catalunya. Però sembla ser que va enviuadar molt jove i es va quedar sol i amb dos fills. Aleshores es va traslladar a Molins de Rei, on va conèixer la meva besàvia, una noia de setze o disset anys, de la família Amigó. D'ella deien que era tan innocent i tan fina –havia estat educada al Sagrat Cor– que, després de conèixer el meu besavi, li van preguntar què li havia semblat aquell senyor:

–No s'ha ni mirat la meva nina –va protestar.

Però es van casar i es van afincar al Papiol, on van instal·lar la fàbrica. També explicaven

Branca materna



que, quan ella es quedava sola a l'empresa, cridava als treballadors:

–Va, doneu-me una corda, que tinc ganes de saltar.

El fet és que, amb el meu besavi, van tenir ni més ni menys que disset fills. Un d'ells va ser el meu avi, en Jaume Cardús. Curiosament, una altra de les filles, l'Elisa Cardús, serà l'àvia del meu marit actual, en Jordi Blanch. La resta de germans van ser metges, advocats, jutges...

Al cap dels anys, el meu avi Jaume es va posar al capdavant de l'empresa paperera. Però de seguida va dir al seu pare que tot allò li semblava molt antiquat i que calia modernitzar-ho. El seu pare es va negar a fer cap canvi i ell, en Jaume, se'n va anar a posar en marxa i dirigir altres fàbriques de paper arreu del país: a la Coruña, Sant Joan les Fonts, Sant Sadurní, Gellida... Com que duia el cognom Cardús deien que se li obrien totes les portes. Mentrestant, el seu pare va vendre la fàbrica del Papiol a la família Capdevila.

En algun moment del seu periple, el meu avi Jaume Cardús va conèixer la Carmen Camp-

many i s'hi va casar. Els Campmany tenien molts camps de fruiters a Molins de Rei. A mi m'havien explicat que, una vegada, havien patit una rierada tan forta que l'aigua de mar va entrar Llobregat amunt, va salar tota la terra i van perdre tota la collita. Arran d'això el meu besavi Campmany, que era diabètic, va morir del disgust.

A part de la meva àvia Carmen, els Campmany havien tingut quatre filles i un fill, en Josep, de qui parlarem més endavant (i a qui anomenarem tio Campmany). Per embolicar un moment la troca, afegiré que una altra germana Campmany es va casar amb un fill de la família Rius amb qui tindrà una filla, la Josefina Rius Campmany, que es casarà amb un germà del meu pare, en Federico Roca Rigol. Per altra banda, el tio Campmany es casarà amb una altra branca de la família, l'Elisa Comas Cardús, que serà cosina de la meva mare.

Però seguim: resulta que el tio Campmany, a més a més de treballar les terres, va fer-se càrrec del bar Alhambra de Molins, situat en una cruïlla de la plaça de l'ajuntament. Igual

que la Federació i el Foment, l'Alhambra serà un dels tres centres socials del poble.

Mentrestant, teníem el meu avi Jaume Cardús i la meva àvia Carmen Campmany recorrent el país, gestionant papereres. Però arribarà un punt en què la meva àvia li dirà que ja en té prou d'anar amunt i avall, que està cansada de conèixer tanta gent, i que ella s'enyora de Molins. Però com que a Molins ja no hi tenen la fàbrica de la família, els meus avis aniran a viure a l'Alhambra. Serà aquí on, l'any 1904, naixerà la meva mare, l'Elisa Cardús Campmany.

El problema va ser que el meu avi Jaume era exageradament sociable (acostumat a dinou germans, ja us ho podeu imaginar!) i, treballant al bar de l'Alhambra, convidava tothom. Els números, és clar, no sortien. I la meva àvia es queixava:

–Mira, Jaume, per favor, no vull conèixer ningú més.

Finalment, els meus avis van deixar l'Alhambra i se'n van anar a Sant Joan les Fonts, on l'avi va dirigir una paperera.